

3. Загальна територія

Шебаніна О.В.

д.е.н., професор, декан факультету менеджменту

Галунець Н.І.

асистент

кафедри світового сільського господарства та ЗЕД

Забезпеченість країни земельними ресурсами - найважливіший економічний і політичний фактор розвитку суспільного виробництва. Наявність земельних ресурсів дає широкий простір для економічного розвитку регіонів світу. В аграрному секторі земельні ресурси – головний засіб виробництва, найважливіша складова частина ресурсної бази землеробства. Структура земельного фонду показує, яким чином використовуються земельні ресурси.

Для просторових досліджень великий інтерес представляє вивчення структури земельного фонду не тільки всього світу, а й окремих його великих регіонів.

Південна Америка – найвологіший материк Землі, який розташований переважно в екваторіальних і тропічних широтах Західної півкулі. За формою він нагадує гігантський трикутник з основою в північній частині й приекваторіальних широтах й вершиною на півдні – в помірних широтах. Вона майже ізольована від інших материків. З заходу її омивають води Тихого океану, зі сходу й півночі – Атлантичного. На півдні протока Дрейка, яка є найширшою в світі, відділяє Південну Америку від Антарктиди. На півночі материк омивається водами Карибського моря. Лише вузький Панамський перешийок сполучає Південну Америку з Північною.

Загальна земельна площа Південної Америки займає четверте місце серед материків Землі і становить 17,8 млн.км². За розмірами земельного фонду з розрахунку на душу населення, а це більше 5 га, Південна Америка поступається тільки Австралії та СНД. На її території розташовані 12 незалежних держав, а також три залежні і спірні території, які займають 99430 км² (Французька Гвіана, Південна Джорджія і Південні Сандвічеві Острови та Фолклендські (Мальвінські)

острови). Найбільші за площею у 2012 році є такі держави, як: Бразилія - 49%, Аргентина - 16%, Перу – 7%, Колумбія та Болівія 6% відповідно, а найменші - Уругвай, Суринам, Гаяна займають по 1% в земельній площі (рис. 3.1[1]).

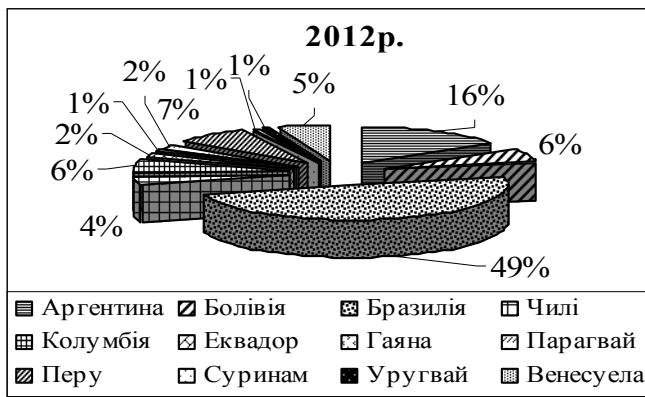

Рисунок 3.1 Питома вага держав у загальній земельній площі Південної Америки

Сучасна тенденція до збільшення чисельності населення і зниження землезабезпеченості зумовлює потребу розширення загальної площі сільськогосподарських земель. Структура земельного фонду дуже динамічна як в Південній Америці та і в всьому світі. Прийнято розрізняти такі поняття як: «загальна земельна площа» та «площа сільськогосподарських угідь». До складу загальної земельної площі відносять всю територію, закріплену за сільськогосподарськими підприємствами. Сільськогосподарські угіддя становлять собою землі, які використовуються для виробництва продукції сільського господарства. До їх складу входять рілля, сінокоси, пасовища, багаторічні насадження, поклад.

Сільське господарство в Південній Америці є основою її економіки. Одним з найважливіших показників у земельному фонді території є частка орних земель. В зв'язку з цим варто розглянути, яку частину земельних ресурсів займають

сільськогосподарські угіддя та рілля в земельних ресурсах Південної Америки (табл.3.1).

Варто відмітити, що за досліджуваний період відбувається позитивна тенденція збільшення всіх земельних ресурсів Південної Америки, яка пов'язана з природно-географічними умовами регіону. Аналізуючи дані (табл.3.1), за даними ФАО, можемо зробити висновок, що загальна земельна площа Південної Америки на 2012 р. становить 173145 тис.га, а це 1,5% більше ніж в 2000 р. за рахунок поступового зведення лісів. Значна частка загальної земельної площі близько 34%, або 606430,6 тис. га, складають сільськогосподарські угіддя, з них на ріллю (орні землі) припадає 130820,7 тис.га та багаторічні насадження -13717,5 тис.га земельної площі [2].

Найбільше збільшення земельних ресурсів простежується в ріллі, так за досліджуваний період вона збільшилася на 23,65%, незначне збільшення простежується і під сільськогосподарськими угіддями на 5,54%, і під багаторічними насадженнями – 0,89% відповідно. Найбільші масиви сільськогосподарських угідь мають Аргентина (147,5млн.га), Бразилія (275млн.га) а найменші – Суринам (82,0 тис.га), Гаяна (1677,0 тис.га).

В результаті на одного жителя Південної Америки припадає 5,2 га земельних ресурсів, із окремих країн найбільш високим рівнем землезабезпеченості відрізняються Бразилія 5,2 га та Аргентина – 3,1га. Як відомо дані країни є членами інтеграційного об'єднання держав Південної Америки - МЕРКОСУР. Найбільшою країною об'єднання є Бразилія, на яку припадає понад 60% території блоку, 68% населення. На дві малі країни інтеграції - Парагвай і Уругвай - у сумі припадає близько 4% території, 3,5% населення. Відмінності у забезпеченні земельними ресурсами в МЕРКОСУР проявляються в сільськогосподарській спеціалізації країн-учасниць.

Таблиця 3.1 Земельні ресурси Південної Америки

Країна	Загальна земельна площа, тис.га			Сільськогосподарські угіддя, тис.га			Рілля, тис.га			Постійні насадження, тис.га		
	2000р.	2012р*.	2012р. % до 2000р.	2000р.	2011р.	2011р. % до 2000р.	2000р.	2011р.	2011р. % до 2000р.	2000р.	2011р.	2011р. % до 2000р.
Аргентина	273669,0	278040,0	101,6	128510,0	147548,00	114,81	27640,00	38048,00	137,66	1000,00	1000,00	100
Болівія	108330,0	109858,1	101,41	36999,0	37055,00	100,15	3000,00	3836,00	127,87	168,00	219,00	130,36
Бразилія	845942,0	851487,7	100,66	261406,0	275030,00	105,21	57776,40	71930,00	124,50	7423,60	7100,00	95,64
Чилі	74353,2	75610,2	101,69	15110,0	15789,00	104,49	1750,00	1317,00	75,26	360,00	457,00	126,94
Колумбія	110950,0	113891,0	102,65	44859,0	43785,60	97,61	2818,00	2098,00	74,45	1727,00	1900,00	110,02
Еквадор	24836,0	28356,1	114,17	8066,0	7346,00	91,07	1616,00	1155,70	71,52	1363,00	1379,50	101,21
Гаяна	19685,0	21496,9	109,2	1708,0	1677,00	98,19	450,00	420,00	93,33	28,00	27,00	96,43
Парагвай	39730,0	40675,2	102,38	20325,0	20990,00	103,27	3020,00	3900,00	129,14	90,00	90,00	100,00
Перу	128000,0	128521,6	100,41	21185,0	21500,00	101,49	3,700,0	3650,00	98,65	585,00	850,00	145,30
Суринам	15600,0	16382,0	105,01	88,0	82,00	93,18	57,00	59,00	103,51	10,00	6,00	60,00
Уругвай	17502,0	17621,5	100,68	14958,0	14378,00	96,12	1373,00	1807,00	131,61	42,00	39,00	92,86
Венесуела	88205,0	91205,0	103,4	21395,0	21250,00	99,32	2595,00	2600,00	100,19	800,00	650,00	81,25
Разом по: угрупованню чи континенту	1746802	1773145	101,51	574609	606430,6	105,54	105795,4	130820,7	123,65	13596,6	13717,5	100,89

* <http://mostinfo.su/63-ploschad-territoriy-stran-mira.htm>